

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Slovenskej republiky – Fakultnej nemocnici s poliklinikou Ž.**, so sídlom v Ž., IČO: X., zastúpenej JUDr. Š. S., advokátom so sídlom v Ž., proti odporkyni **T., s.r.o.**, so sídlom v Ž., IČO: X., zastúpenej Mgr. P. L., advokátom so sídlom v P., **o nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 4 C 186/2010, o dovolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2011 sp. zn. 7 Co 105/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2011 sp. zn. 7 Co 105/2011 a konanie **z a s t a v u j e**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina uznesením z 8. februára 2011 č.k. 4 C 186/2010-64 nariadil v zmysle § 76 ods. 1 písm. f/ O.s.p. predbežné opatrenie, ktorým až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej zakázal odporkyni 1. umiestňovať na parcele č. X. o výmere X. m² zapísanej na liste vlastníctva č. X. pre katastrálne územie Ž. (ďalej len „nehnutelnosť“) predajné stánky, 2. nehnuteľnosť zapožičať, dať do nájmu, podnájmu tretím osobám. Bol toho názoru, že navrhovateľka pri opätovnom podaní návrhu na nariadenie predbežného opatrenia osvedčila skutočnosť potrebnú pre nariadenie predbežného opatrenia, preukázala, že odporkyňa po tom, čo navrhovateľka účinne odstúpila od zmluvy o nájme nehnuteľnosti (30. júna 2010), nehnuteľnosť v primeranej lehote nevypratala, naopak napriek tomu, že mala vedomosť o podaní žaloby o vypratanie nehnuteľnosti ako i (prvého) návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo 9. septembra 2010, listom z 27. októbra 2010 navrhovateľke oznámila umiestnenie ďalšieho predajného stánku o výmere X. m² na nehnuteľnosti. Keďže

odporkyňa na nehnuteľnosti po odstúpení navrhovateľky od zmluvy o nájme umiestňovala predajné stánky a nehnuteľnosť prenechávala na užívanie tretím osobám, návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel.

Na odvolanie odporkyne Krajský súd v Žiline uznesením z 31. marca 2011 sp. zn. 7 Co 105/2011 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že do právoplatného rozhodnutia vo veci samej odporkyni zakázal 1. umiestňovať na nehnuteľnosti predajné stánky a 2. nehnuteľnosť dať do podnájmu tretím osobám. Bol zhodného názoru ako súd prvého stupňa, že v danej veci je dôvodné nariadiť predbežné opatrenie, keďže si to vyžaduje ochrana práv navrhovateľky, ktorá je s odporkyňou v súdnom spore o ukončenie nájomného vzťahu a vypratanie nehnuteľnosti. Rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil len z dôvodu, že výrok o zákaze „zapožičať“ nehnuteľnosť tretím osobám je nezrozumiteľný a výrok o zákaze dať nehnuteľnosť do „nájmu“ tretím osobám je v rozpore s § 666 Občianskeho zákonníka, keďže nájomca môže dať vec tretej osobe len do podnájmu.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie odporkyňa, ktorá žiadala napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Namietala existenciu vady v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., nakoľko o identickom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bolo už právoplatne rozhodnuté uznesením Krajského súdu v Žiline z 15. decembra 2010 sp. zn. 6 Co 402/2010, ktorým bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietnutý. Ďalej nesúhlasila s právnym názorom odvolacieho súdu, že navrhovateľka osvedčila svoje tvrdenia o nutnosti nariadenia predbežného opatrenia.

Navrhovateľka vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie odporkyne ako nedôvodné zamietnuť. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za vecne správne, ktoré netrpí ani vadou podľa § 237 písm. d/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 9. februára 2012 sp. zn. 3 Cdo 185/2011 dovolanie odporkyne odmietol a navrhovateľke priznal náhradu trov dovolacieho konania vo výške 64,41 €. Dovolací súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že nezistil dôvodnosť námietky odporkyne o existencii vady v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď

v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. V danej veci navrhovateľka doručila 8. septembra 2010 súdu návrh na nariadenie predbežného opatrenia (ďalej len „prvý návrh na nariadenie predbežného opatrenia“), ktorým žiadala, aby súd odporkyni zakázal 1. umiestňovať na nehnuteľnosti predajné stánky, 2. nehnuteľnosť zapožičať, dať do nájmu, podnájmu tretím osobám. Okresný súd Žilina uznesením z 30. septembra 2010 č.k. 4 C 186/2010-30 prvému návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel. Odporkyňa podala proti tomuto uzneseniu odvolanie a Krajský súd v Žiline uznesením z 15. decembra 2010 sp. zn. 6 Co 402/2010 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že prvý návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu zamietajúci výrok odôvodnil tým, že navrhovateľka neosvedčila dôvodnosť a nutnosť nariadenia predbežného opatrenia, keďže nijakým spôsobom nedoložila tvrdenia, že odporkyňa na nehnuteľnosti neoprávnene umiestňovala ďalšie predajné stánky a prenechávala nehnuteľnosť na užívanie tretím osobám. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 28. decembra 2010. Navrhovateľka doručila 11. januára 2011 súdu ďalší návrh na nariadenie predbežného opatrenia (ďalej len „druhý návrh na nariadenie predbežného opatrenia“), ktorým žiadala zhodne s prvým návrhom na nariadenie predbežného opatrenia, aby súd odporkyni zakázal 1. umiestňovať na nehnuteľnosti predajné stánky, 2. nehnuteľnosť zapožičať, dať do nájmu, podnájmu tretím osobám. Navrhovateľka tento návrh doplnila o nové skutkové okolnosti, na základe ktorých odporkyňa 9. septembra a 27. októbra 2010 umiestnila na nehnuteľnosti ďalšie predajné stánky, na preukázanie ktorých priložila k návrhu oznámenie odporkyne z 27. októbra 2010 o umiestnení predajného stánku o výmere X. m² na nehnuteľnosti, ako i fotografiu urobenú 9. septembra 2010. Okresný súd Žilina o tomto druhom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol uznesením z 8. februára 2010 č.k. 4 C 186/2010-64 tak, že mu v celom rozsahu vyhovel. Odporkyňa podala proti tomuto uzneseniu odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením z 31. marca 2011 sp. zn. 7 Co 105/2011. Právoplatné uznesenie o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nie vždy zakladá prekážku veci právoplatne rozhodnutej v zmysle § 159 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.; je tomu tak len vtedy, ak nedôjde k zmene skutkových okolností. Pokiaľ však po vydaní uznesenia zamietajúceho návrh na nariadenie predbežného opatrenia dôjde k zmene pomerov (k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie), nezakladá už právoplatné rozhodnutie zamietajúce návrh na nariadenie predbežného opatrenia prekážku veci právoplatne rozhodnutej a súd môže rozhodnúť o novom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, i keby išlo o návrh toho istého

účastníka s petitom identickým ako bol petit návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý bol skôr (pred zmenou pomerov) právoplatne uznesením súdu zamietnutý (porovnaj aj stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. mája 2011 uverejnené pod č. 25 v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 3/2011). Keďže v danom prípade po právoplatnom rozhodnutí o zamietnutí prvého návrhu na nariadenie predbežného opatrenia došlo k zmene skutkových okolností, ktorými navrhovateľka osvedčovala dôvodnosť druhého návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a nutnosť dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, rozhodnutiu o druhom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nebránila prekážka veci právoplatne rozhodnutej v zmysle § 159 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.

Na základe sťažnosti odporkyne Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 18. septembra 2012 sp. zn. IV. ÚS 256/2012 vyslovil, že jej základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 185/2011 z 9. februára 2012. Ústavný súd Slovenskej republiky uvedené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. V odôvodnení nálezu Ústavný súd Slovenskej republiky po zhrnutí priebehu súdnych konaní (na prvostupňovom, odvolacom a dovolacom súde) uviedol, že najvyšší súd považoval predloženie dôkazov navrhovateľkou - fotografie z 9. septembra 2010 a oznámenia odporkyne z 27. októbra 2010 za nové skutkové okolnosti, ktoré odôvodňovali meritórne prerokovanie druhého návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Ústavný súd považoval za nepochybné, že „uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Co 402/2010 z 15. decembra 2010, ktorým krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 C 186/2010 z 30. septembra 2010 tak, že prvý návrh žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia zamietol, nadobudlo právoplatnosť 28. decembra 2010. Rovnako je nepochybné, že dôvodom na zamietnutie prvého návrhu žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia bola skutočnosť, že žalobkyňa svoje tvrdenia o tom, že sťažovateľka na sporných nehnuteľnostiach umiestňuje predajné stánky, nijakým spôsobom nepreukázala. Taktiež je nepochybné, že dôkazy — fotografia z 9. septembra 2010 a oznámenie sťažovateľky z 27. októbra 2010, ktoré bolo žalobkyňi doručené toho istého dňa, predchádzajú tak rozhodnutiu okresného súdu o prvom návrhu žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia (fotografia), ako aj rozhodnutiu krajského súdu o druhom návrhu žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia (fotografia

a oznámenie). Je zjavné, že žalobkyňa mala k dispozícii dôkazy, ktorými preukazovala svoje tvrdenia (prinajmenšom pokiaľ ide o oznámenie sťažovateľky z 27. októbra 2010) už v čase rozhodovania všeobecných súdov o jej prvom návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Ide teda o skutkové okolnosti a dôkazy o nich, ktoré existovali a boli v dispozícii žalobkyne už v čase rozhodovania všeobecných súdov o jej prvom návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Za takýchto skutkových okolností nebolo podľa názoru ústavného súdu možné dospieť k záveru o (existencii) zmene skutkových okolností v posudzovanej veci oproti času, keď všeobecné súdy rozhodovali o prvom návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia. Skutkové okolnosti a dôkazy, na ktoré žalobkyňa poukázala vo svojom druhom návrhu na vydanie predbežného opatrenia, totiž zjavne existovali a boli v dispozícii žalobkyne už v čase rozhodovania všeobecných súdov o tomto (prvom) návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Opačný záver vyjadrený v napadnutom uznesení najvyššieho súdu považuje ústavný súd preto za arbitrárny a nemajúci navyše oporu ani v doterajšej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu; ide o právny názor, ktorý je z ústavného hľadiska neakceptovateľný a neutržateľný.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vyslovil v náleze z 18. septembra 2012 sp. zn. IV. ÚS 256/2012 (§ 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov). Vzhľadom na túto viazanosť Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že je dôvodná námietka odporkyne o existencii vady v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., nakoľko od rozhodnutia súdu o prvom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nedošlo k zmene skutkových okolností, z ktorého dôvodu právoplatné uznesenie o zamietnutí prvého návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v danej veci zakladá prekážku veci právoplatne rozhodnutej v zmysle § 159 ods. 3 O.s.p.

Výskyt niektorej z vád uvedených v § 237 O.s.p. je dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť (§ 243b ods. 1 O.s.p.); zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., je okrem toho dôvodom pre zastavenie konania (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

So zreteľom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2011 sp. zn. 7 Co 105/2011 a konanie zastavil.

T. rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. apríla 2013

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková